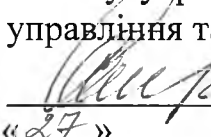

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

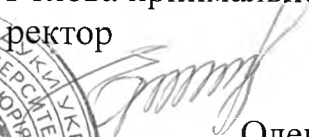
«ПОГОДЖЕНО»

Директор Навчально-наукового
інституту фінансів, економіки,
управління та права

 Світлана ОНИЩЕНКО
«27» 05 2026 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії,
ректор

 Олена ФІЛОНІЧ
«25» 06 2026 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Галузь знань	С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С1 – Економіка та міжнародні економічні відносини
Спеціалізація	С1.01 – Економіка
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)

Програма ухвалена на засіданні вченої ради ННІФЕУП
(протокол № 12 від «27» травня 2026 р.)

Полтава 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Прийом на навчання до аспірантури Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» здійснюється відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» та «Про академічну доброчесність», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 р. № 502), Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2026 року № 373; Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» в 2026 році, затверджених Вченою радою Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» 04.05.2026, протокол № 6 (далі – Правила прийому).

Програма фахового вступного випробування складена з метою проведення вступного випробування для участі в конкурсі щодо зарахування на навчання за ступенем вищої освіти «доктор філософії» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини», спеціалізації С1.01 «Економіка» є визначення у здобувача ступеня доктора філософії компетентностей до:

- опанування глибоких знань щодо сучасного стану, засад та принципів функціонування економічних систем, в основі яких лежать економічні закони; розуміння економічних процесів і явищ, котрі відбуваються в економічних системах різних рівнів;

- ефективного застосування сучасних наукових методів та прийомів дослідження соціально-економічних явищ і процесів;

- до визначення об'єкта та предмета досліджень з використанням гносеологічних підходів щодо розв'язання проблем у галузі економіки;

– критичного аналізу й оцінювання сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час розв’язання конкретних дослідницьких і практичних завдань;

– створення власної мережі наукових контактів із зарубіжними вченими з метою участі у міжнародних грантових проєктах, проходження стажування у зарубіжних науково-дослідницьких центрах, публікації результатів наукових досліджень у престижних виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, рекомендованих Міністерством освіти і науки України;

– ініціювання інноваційних комплексних соціально-економічних проєктів, лідерства та повної автономії під час їх реалізації, до соціальної відповідальності за результати прийняття стратегічних рішень, пов’язаних з економічним розвитком;

– самовдосконалення у професійній сфері протягом життя, відповідальності за результати навчання інших осіб при здійсненні науково-педагогічної діяльності та наукових досліджень в економічній галузі;

– застосування сучасних інноваційних методів і прийомів для розв’язання наукових завдань при проведенні дисертаційних досліджень у галузі економіки;

– логічної побудови наукового дослідження відповідно до мети дослідження, наукового обґрунтування та структурування отриманих наукових положень і висвітлення результатів наукових досліджень у фахових публікаціях вітчизняних та закордонних спеціалізованих видань.

2. ЕТАПИ ТА ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ

Фахове вступне випробування складається з тестової перевірки знань абітурієнтів, яка охоплює зміст таких дисциплін:

- Інформаційні системи в економіці;
- Методологія наукових досліджень;
- Макроекономіка;
- Мікроекономіка;
- Управління економікою знань та інноваціями;
- Прикладна економетрика;
- Соціальна відповідальність;
- Політекономія;
- Економічна безпека. Моделювання економічних ризиків.

Проведення фахового вступного випробування ґрунтується на таких принципах:

- уніфікація методики та умов проведення фахового випробування;
- дотримання основних цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- зв'язок внутрішнього університетського контролю з галузевою системою атестації та ліцензування фахівців;
- забезпечення інформаційної та психологічної підготовки вступників до фахового випробування;
- дотримання вимог секретності при використанні чи зберіганні матеріалів діагностики.

3. ВИМОГИ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Тестові завдання складаються на основі фахових дисциплін підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Тестові завдання мають закриту форму й містять чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна – вірна.

Загальна кількість тестових завдань складає 45.

4. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ

Вступник вносить в бланк для відповідей свої реквізити та на протязі 60 хвилин (одна астрономічна година) відповідає на тестові завдання стандартного білету.

5. СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ

Фахове вступне випробування у формі тестів оцінюються за стобальною шкалою (від 100 до 200). Перевірка тестових завдань здійснюється за ключем.

Загальна оцінка знань визначається сукупністю правильних відповідей. Мінімальна кількість балів (100 балів) призначається за п'ять правильних відповідей, кожна наступна правильна відповідь має вагомість одного тестового завдання 2,5 бали.

Вступник, який дав правильну відповідь на менше ніж п'ять тестових завдань, вважається таким що не склав фахове вступне випробування та позбавляються права участі в конкурсі на зарахування до аспірантури.

Таблиця критеріїв оцінювання знань за стобальною шкалою

Кількість правильних відповідей	Бали	Кількість правильних відповідей	Бали
1-4	не склав	25	150
5	100	26	152,5
6	102,5	27	155
7	105	28	157,5
8	107,5	29	160
9	110	30	162,5
10	112,5	31	165
11	115	32	167,5
12	117,5	33	170
13	120	34	172,5
14	122,5	35	175
15	125	36	177,5
16	127,5	37	180
17	130	38	182,5
18	132,5	39	185
19	135	40	187,5
20	137,5	41	190
21	140	42	192,5
22	142,5	43	195
23	145	44	197,5
24	147,5	45	200

6. ЗМІСТ ПРОГРАМНИХ ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробовування проводиться шляхом виконання тестових завдань, до складу яких входить комплекс питань з таких дисциплін:

Інформаційні системи в економіці

Інформаційні системи та їхня роль в управлінні економікою. Інформаційна революція як передумова переходу до інформаційного суспільства. Інформаційна економіка як наука. Єдиний інформаційний простір. Архітектура і структура АІС.

Методологія наукових досліджень

Сутність науки як соціального інституту. Наукові дослідження, їх сутність та мета. Об'єкт і предмет наукового дослідження. Наукова проблема. Методи наукового пізнання. Наукові закони. Відкрита наука. Актуальність у науковому дослідженні. Наукова етика, академічна доброчесність.

Макроекономіка

Особливості предмету макроекономіки. Економічні причини виникнення кейнсіанства, особливості його методології. Функції макроекономіки. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.

Концепції суспільного виробництва. Система національних рахунків. Розрахунок ВВП (ВНП) по доходам, витратам, виробничим методам. Закон економічної рівноваги.

Макроекономічний зміст ринку праці. Рівновага на ринку праці. Фактори рівноваги. Макроекономічний зміст товарного ринку. Ціноутворення на товарному ринку. Теоретичні концепції сукупної пропозиції. Класична і кейнсіанська модель рівноваги. Теоретичні підходи до визначення сукупного попиту та сукупної пропозиції.

Валютні системи. Монетарна, фінансова, зовнішньоекономічна політика держави. Моделі макроекономічної рівноваги та засоби їх досягнення.

Мікроекономіка

Предмет і метод мікроекономіки. Види підприємств. Теорія граничної корисності і поведінки споживача. Аналіз поведінки споживача. Аналіз витрат виробництва. Склад витрат виробництва. Маржиналістська теорія ціни товару. Теорія корисності та її мікроекономічний зміст. Попит, пропозиція, їх взаємодія. Мікроекономічна модель рівноваги на товарному ринку. Мікроекономічна модель підприємства. Цінові та нецінові показники ринкової кон'юнктури. Валові витрати підприємства, види витрат, способи максимізації прибутку підприємства.

Монопольний ринок. Загальна ринкова рівновага та теорія добробуту.

Крива виробничих можливостей Крива можливих корисностей. Моделі Вальраса. Загальна ринкова рівновага. Оптимум Парето. Інституціональні аспекти ринкового господарства. Теорія добробуту.

Управління економікою знань та інноваціями

Сутність інновацій та інноваційних процесів на різних рівнях управління економікою. Особливості інноваційних процесів. Базові парадигми управління інноваціями на підприємстві. Економіка знань: еволюція наукових уявлень, складові та чинники формування в новітніх умовах.

Прикладна економетрика

Означення економетричної моделі. Види економетричних моделей. Рівняння регресії та коефіцієнт кореляції. Етапи розроблення економетричних моделей Рівняння парної лінійної регресії. Рівняння парної нелінійної регресії. Рівняння множинної лінійної регресії. Перевірка адекватності моделі. Прогнозування за допомогою множинної лінійної регресії.

Означення гетероскедастичності. Критерії для визначення наявності гетероскедастичності.

Означення автокореляції. Критерії для визначення наявності автокореляції. Визначення параметрів рівняння лінійної регресії методом Ейткена за наявності автокореляції.

Система незалежних регресій.

Поняття про лагові змінні. Оцінювання параметрів вихідної форми моделі.

Соціальна відповідальність

Суть та значення соціальної відповідальності. Внутрішнє і зовнішнє середовище соціальної відповідальності. Моделі соціальної відповідальності.

Стандарти Міжнародної організації праці та принципи Глобального договору у сфері праці. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.

Соціальна відповідальність територіальних громад. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням.

Розвиток партнерства із місцевою владою й громадою. Участь компаній у життєдіяльності громад.

Екологічні аспекти її соціальної відповідальності. Суть і значення відповідального ставлення до довкілля. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.

Соціальна відповідальність держави й сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання соціальної відповідальності.

Відповідальне споживання. Культура споживання та його вплив на розвиток соціальної відповідальності в суспільстві.

Соціальна відповідальність. Соціальна відповідальність освіти й науки.

Економічна безпека. Моделювання економічних ризиків.

Економічна безпека підприємства. Корпоративна стратегія та стратегічний аналіз. Стратегічне управління.

Поняття та природа економічного ризику. Класифікація ризиків. Причини виникнення економічного ризику. Особливості прояву ризиків у ринкових умовах господарювання.

Підприємницький ризик. Ризики у виробничому підприємстві.

Фінансовий ризик. Ризики у фінансовому менеджменті. Інвестиційні ризики. Основні принципи розроблення інвестиційної стратегії з урахуванням ризику.

Кількісний аналіз ризику. Методи кількісного аналізу ризику.

Система оцінювання ризиків. Загальні підходи до кількісного оцінювання ризику. Імовірнісний підхід. Обчислення абсолютного значення ризику. Засоби управління ризиками. Основні підходи до управління ризиками. Способи зниження ступеня ризику. Обрання способу управління ризиком.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Andrzejewski S., Julliard, R. (2022, June 7). Citizen Science: Producing Data With People for Innovating Research. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6642538>
2. Горлач М. Економічна теорія: підручник. К., Центр учбової літератури. 2023. 532 с.
3. Якобчук В.П. Економічна теорія: підручник. Ліра-К. 2022. 450 с.
4. Козак Ю. Основи економічної теорії: навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2023. 264 с.
5. Семененко В., Коваленко Д., Бугас В., Семененко О. Економічна теорія. Політекономія: підручник. К., Центр учбової літератури. 2023. 360 с.
6. Білецька Л., Білецький О., Савич В. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. К., Центр учбової літератури. 2021. 688 с.
7. Васильєв С. В., Кобець Є. А., Масляєва О. О. Мікроекономіка : навч. посіб. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. 310 с.
8. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. К.: Ліра-К, 2020. 450 с.
9. Забарна Е. М., Козакова О. М., Задорожнюк Н. О. та ін. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 412 с.
10. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін. Мікроекономіка: Навч. Посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
11. Колосінська М.І., Белей С.І., Бойда С.В. Економічна теорія: навчальний посібник. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 200 с.
12. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Р.Ф. Бруханський – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с. 5.
13. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / укладачі: Н.В. Рашкевич, Ю.А. Отрош. Харків, 2022. 291 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua> -

14. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. В. П. Горина. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2023. 170 с.

15. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. К., Центр учбової літератури. 2021. 350 с.

16. Колесников О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К., Центр учбової літератури. 2021. 144 с.

17. Дзюба Н. А., Василюха Н. В., Даниленко С. Г. Основи та методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Видавництво. SBA Print. 2026. 372 с.

18. Мальська М., Пандяк І. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. К., Центр учбової літератури. 2021. 136 с.

19. Open Innovation, Open Science, Open to the World – a vision for Europe. URL: <https://bit.ly/3I9NGHz>.

Проректор з наукової роботи

Олена СТЕПОВА

Завідувач аспірантури

Володимир ІЛЬЧЕНКО

Завідувач кафедри фінансів,
банківського бізнесу та оподаткування

Людмила СВИСТУН

Гарант
освітньо-наукової програми

Ліана ПТАЩЕНКО